

Kazimierz Papée
(1889–1979)

15 września 2022 r. Gdańsk świętuje stulecie powstania Klubu Sportowego Gedania. Klubu niezwykłego, mogącego się poszczycić piękną historią sukcesów sportowych, a jednocześnie do dziś dającego nam przykład radosnej dumy z bycia Polakiem.

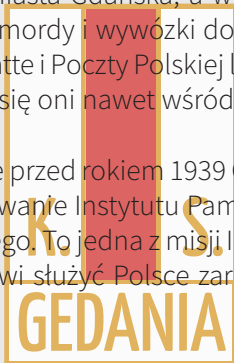
Sportowcom w dwudziestoleciu międzywojennym w Wolnym Mieście Gdańsku przyszło żyć, działać i trenować w bezwzględnej i nietolerancyjnej rzeczywistości, jaką stworzyła większość niemiecka. Przynależność do KS Gedania i budowanie jego potęgi stanowiło z jednej strony deklarację przywiązania do polskości, z drugiej zaś umożliwiało Polakom wyrażenie ich aspiracji narodowych oraz pielęgnowanie polskości w warunkach rodzącego się nazizmu.

Taki wielostronny obraz Gedanii ukazuje nam prezentowany właśnie Państwu unikatowy album pamiątkowy komisarza generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku Kazimierza Papée, legionisty, oddanego Polsce dyplomaty, zapalonego sportowca i honorowego członka Gedanii. Oryginalna księga jest przechowywana w zbiorach Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych w Rzymie. Dzięki staraniom Instytutu Pamięci Narodowej udało się wykonać jej odnowiony graficznie reprint.

Księga powstała w 1936 r. jako prezent pożegnalny dla kończącego służbę w Gdańsku komisarza. Przedstawia ona członków klubu Gedania w przededniu wielkiej światowej tragedii. Kazimierz Papée wierzył jeszcze wówczas w jakąś formę pojednania. Gdańsk stanowił jednak laboratorium niemieckiego nazizmu, a Niemcy nie zamierzali tworzyć z Polakami państwa opartego na tolerancji i równych prawach różnych narodowości.

Kariera sportowców jest z reguły krótka. Wymaga przy tym wielkich wyrzeczeń, determinacji, siły i energii. Losy członków Gedanii pokazują, jak często równie krótkie było ich życie, jak za przywiązanie do polskości płacili najwyższą cenę. Jeszcze przed wybuchem II wojny światowej Niemcy sporządzili listy polskich patriotów z Wolnego Miasta Gdańska, a w pierwszych godzinach wojny rozpoczęli ich aresztowania, mordy i wywózki do obozu Stutthof. Inni członkowie Gedanii bronili Westerplatte i Poczty Polskiej lub walczyli i ginęli na frontach II wojny światowej. Znajdują się oni nawet wśród ofiar zbrodni sowieckiej Rosji w Katyniu.

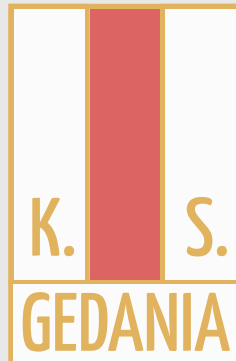
Historia klubu dowodzi, że przed rokiem 1939 Gedania znaczyła Polska. Stąd właśnie naturalne zainteresowanie Instytutu Pamięci Narodowej dziejami tego wyjątkowego klubu sportowego. To jedna z misji Instytutu, aby pielęgnować pamięć o tych, którzy byli gotowi służyć Polsce zarówno na boiskach i w halach

sportowych, z dumą pokazując swoją polskość, jak i za nią walczyć i za nią umierać. To również szczególnie bliski mi klub, gdyż sam miałem zaszczyt reprezentować jego barwy.

Zapraszamy Państwa w podróż do dwudziestolecia międzywojennego, do okresu istnienia pierwszej Gedanii.

dr Karol Nawrocki
Prezes Instytutu Pamięci Narodowej
– Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

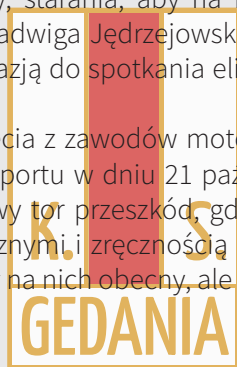

Kazimierz Papée i Gedania, czyli lokalny i międzynarodowy wymiar historii klubu.

Historia Klubu Sportowego Gedania ma wiele wymiarów. Klub był ważną częścią życia Polaków mieszkających przed wojną w Gdańsku, stanowił istotny składnik ich codzienności. Nie było w zasadzie polskiej rodziny, która nie zetknęłaby się z tą wyjątkową organizacją sportową. Dzieje Gedanii miały jednak także swój wymiar oficjalny, który można by określić mianem politycznego, a także, co może zaskakiwać, międzynarodowy. Ten ostatni wynikał ze statusu Wolnego Miasta w ówczesnym świecie i skomplikowanych stosunków polsko-niemieckich. W historii klubu pojawiały się także osoby niezwykle, które po okresie pracy w Gdańsku kontynuowały swoje życie i karierę w Rzeczypospolitej lub innych częściach świata. Zostały po nich fragmenty informacji, a czasem przedmioty. I właśnie z takim wyjątkowym artefaktem mamy do czynienia w postaci prezentowanego albumu.

Jest to księga pamiątkowa, przygotowana przez członków Sekcji Tenisowej KS Gedania, ofiarowana członkowi tejże Sekcji i czynnemu zawodnikowi, a przede wszystkim komisarzowi generalnemu RP w Wolnym Mieście Gdańsku, Kazimierzowi Papée, od 1932 r. honorowemu członkowi klubu. Okazją było otwarcie sezonu tenisowego 1936 r., które miało miejsce na stadionie Polskiej Rady Sportowej przy ówczesnej ul. Heeresanger 11 (dziś Aleja Legionów). W 1935 r. zostały tam wybudowane korty tenisowe do użytku członków sekcji oraz wszystkich członków społeczności polskiej. Otwarcie w dniu 7 maja tegoż roku stało się znaczącym wydarzeniem sportowo-towarzyskim, w którym uczestniczyła żona byłego prezesa KS Gedania i szefa Wydziału Wojskowego Komisarjatu Generalnego RP w Gdańsku, ppłk. Antoniego Rosnera. Wraz z kortami gracze Gedanii otrzymali nową szatnię złożoną z dwóch pokoi, pomieszczenia z szafkami dla zawodników i łazienki, co służyć miało nie tylko podniesieniu poziomu sportowego Sekcji, ale również promocji tenisa, w który w Gedanii grała polska inteligencja, politycy, urzędnicy, studenci, ale także gimnazjaliści. Jeszcze w 1935 r. zaproszono do Gdańska czołowych polskich tenisistów: Antoninę Neumannównę i Ernesta Wittmanna, aby rozegrali mecz pokazowy. Czyniono także, bezskuteczne niestety, starania, aby na kortach przy Heeresanger 11 wystąpiły polskie gwiazdy: Jadwiga Jędrzejowska oraz Józef Hebda. Otwarcie sezonu 1936 r. było także okazją do spotkania elity polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku.

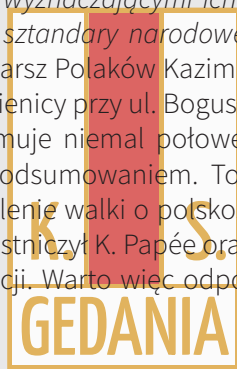
Album zawiera także zdjęcia z zawodów motocyklowych zorganizowanych na stadionie Polskiej Rady Sportu w dniu 21 października 1934 r. Była to tzw. gymkhana, czyli motocyklowy tor przeszkód, gdzie zawodnicy mogli popisać się umiejętnościami technicznymi i zręcznością prowadzenia swoich maszyn. Kazimierz Papée nie tylko był na nich obecny, ale także ufundował puchar prze-

chodni dla zwycięzcy w kategorii drużynowej. Zdobył go pierwszy zespół Gedanii w składzie: Pianowski (wcześniejszy indywidualny mistrz Polski), Murawski oraz Kalkowski. Na trybunie stadionu, oprócz K. Papée i jego małżonki, zasiedli wyżsi urzędnicy Komisariatu Generalnego, kupcy, przemysłowcy, przedstawiciele inteligencji polskiej. Sekcja motocyklowa powstała w 1928 r. i działała do roku 1938. Grupowała osoby o wyższym statusie majątkowym, które mogły pozwolić sobie na posiadanie własnego motocykla. Motocykliści byli bardzo aktywni na niwie sportowej, a w latach poprzedzających wybuch wojny zaangażowali się w działalność konspiracyjną i dywersyjną.

Wszystkie zawody organizowane na stadionie we Wrzeszczu w latach trzydziestych były manifestacją polskości. Dlatego w albumie, wspominającym imprezy sportowe, naturalnym dla jego autorów było umieszczenie dokumentacji wielkiej manifestacji politycznej, zorganizowanej w Gdańsku w dniu 31 marca 1935 r. z okazji wyborów do gdańskiego Volkstagu, jakie miały odbyć się 7 kwietnia. Pochód Polaków odbił się szerokim echem w Gdańsku, bowiem uczestniczyło w nim około 10000-11000 ludzi i był potężnym „krzykiem” polskości w opanowanym już przez hitlerowców Gdańsku. Brunon Zwarra opisywał to następująco: *Także w niedzielę 31 marca 1935 roku Polacy manifestacyjnie pokazali, że nie lękają się hitlerowskiego terroru. Już od wczesnych godzin rannych ścigały na plac gimnazjalny [Gimnazjum Polskiego] tłumy przybyłych z miasta i jego okolic rodaków [...] Za powiewającym na wietrze wielkim sztandarem narodowym kroczyli członkowie Polskiego Komitetu Wyborczego z Tadeuszem Wejchertem na czele, obok którego szli dwaj czołowi kandydaci na postów do Volkstagu: Antoni Lenzion i Bronisław Budzyński. Za nimi maszerowali działacze organizacji politycznych i zawodowych, potem ciągnęły się długimi szeregami starsze roczniki polskich szkół, liczne zastępy harcerzy, członkowie różnych organizacji młodzieżowych, grupy sportowców, kolarze, członkowie „Sokoła”, szły zwarte szeregi pocztowców i kolejarzy, grupy młodzieży akademickiej, członkowie wielu chórów, organizacji kościelnych, księża i siostry zakonne oraz ubrani na granatowo portowcy i berlinkarze. Przygrywały jeszcze dwie orkiestry, za którymi szły spokojnym krokiem karne szeregi tłumnie przybytej polskiej ludności Gdańska. Polacy szli za tablicami wyznaczającymi ich dzielnice i przedmieścia oraz wsie gdańskie [...] Niesiono sztandary narodowe i organizacyjne, proporzyczki i kościelne chorągwie.* Przemarsz Polaków Kazimierz Papée obserwował stojąc w oknie trzeciego piętra kamienicy przy ul. Bogusławskiego 4.

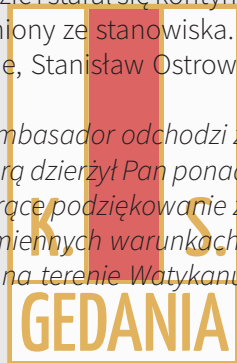
Wydarzenie to, które zajmuje niemal połowę objętości Albumu, jest jego zwieńczeniem i swoistym podsumowaniem. To nie wspomnienie wydarzeń sportowych, ale odzwierciedlenie walki o polskość Gdańska w latach trzydziestych, w której aktywnie uczestniczył K. Papée oraz KS Gedania i jej członkowie, widoczni także na manifestacji. Warto więc odpowiedzieć na pytanie: kim był

adresat Albumu?

Kazimierz Jan Papée urodził się 10 stycznia 1889 r. we Lwowie. Ukończył prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie uzyskał tytuł doktora. W 1915 r. wstąpił do Legionów, gdzie służył w 2. Pułku Ułanów Legionowych (2 Pułku Swoleżerów Rokitniańskich). Z Wojska Polskiego odszedł w 1916 r. w stopniu porucznika rezerwy. W 1918 r. rozpoczął pracę w służbie cywilnej, a w 1919 r. w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Pracował w Hadze, Berlinie, Kopenhadze, Ankarze i Tallinie. W latach 1929-1932 był konsulem generalnym w Królewcu. W dniu 25 lutego 1932 r. objął urząd komisarza generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku z tytułem pośta nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego III. klasy, a od 1934 t. tytularnego ministra pełnomocnego. Służbę w Gdańsku pełnił do 15 grudnia 1936 r., kiedy to został odwołany i wysłany do Pragi. W dniu 15 lipca 1939 r. rozpoczął misję w Watykanie, jako ambasador przy Stolicy Apostolskiej. Trwała ona aż do 1976 r. i objęła tragiczne lata II wojny światowej. To właśnie ambasador Papée był tym, który reprezentował polską rację stanu wobec papieża Piusa XII i przedstawiał mu sytuację w zaatakowanej, a później okupowanej Polsce, próbując przekonać Ojca Św. do bardziej zdecydowanej reakcji. Doświadczył z jednej strony radości z pokonania III Rzeszy, a z drugiej smutku znalezienia się Polski w sowieckiej sferze wpływów. Sytuacja ta spowodowała, że jako reprezentujący emigracyjny rząd londyński, nie był uznawany przez nową, komunistyczną władzę oraz najważniejsze mocarstwa światowe. Nie mogąc przedłożyć listów uwierzytelniających nowemu papieżowi, Janowi XXIII, w 1958 r. utracił status ambasadora. Pozostał jednak w Rzymie jako „kierujący sprawami ambasady”, starając się wypełniać swoje obowiązki. Obserwował ważne wydarzenia w dziejach Kościoła, ale także Polski, m.in. Sobór Watykański II, a następnie konklawe i wybór papieża Pawła VI. Walczył o zachowanie w rękach emigracji prawa do opieki nad czterema cmentarzami żołnierzy polskich we Włoszech, na które zakusy miały komunistyczne władze polskie. Trzymał kontakt z byłymi żołnierzami 2. Korpusu oraz ich rodzinami. Stopniowo jednak był marginalizowany i ostatecznie w 1972 r. Stolica Apostolska cofnęła uznanie dla jego misji. Mimo zaawansowanego wieku (83 lata) K. Papée nie mógł się z tym pogodzić i starał się kontynuować działalność, zwłaszcza, że formalnie nie został zwolniony ze stanowiska. Stało się to dopiero w 1976 r. Prezydent RP na uchodźstwie, Stanisław Ostrowski skierował do ambasadora list, w którym napisał m.in.:

*W momencie, kiedy Pan Ambasador odchodzi z tak ważnej i odpowiedzialnej placówki dyplomatycznej, którą dzierżył Pan ponad 30 lat w swoich rękach, wyrażam Panu Ambasadorowi gorące podziękowanie za utrzymanie jej zwłaszcza po 1972 roku w tak trudnych i zmiennych warunkach. Niewątpliwie owocna i ofiar-
na praca Pana Ambasadora na terenie Watykanu, Jego wytrwałość i twardość*

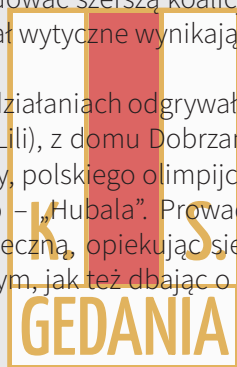

w postępowaniu nie tylko zastępuje na wyróżnienie, ale przejdzie do historii politycznej Polski, w jej najboleśniej i trudnych zmaganiach o sprawiedliwość międzynarodową”

Kazimierz Papée zmarł 19 stycznia 1979 r., doczekawszy szczęśliwie pontyfikatu pierwszego papieża-Polaka.

I to bytoby właściwie zakończenie eseju, ale nawiązując do ostatniego zdania Prezydenta Ostrowskiego wrócić jeszcze trzeba do gdańskiego okresu w życiu K. Papée. Polacy w przedwojennym Gdańsku, nie mogąc pogodzić się z postanowieniami traktatu wersalskiego, domagali się bowiem tego samego – sprawiedliwości międzynarodowej, czyli przekazania miasta w ręce polskie. Uważali miasto nad Motławą za polskie i nie godzili się z funkcjonowaniem tworu zwanego (Drugim) Wolnym Miastem Gdańsk i określeniem ich jako mniejszości narodowej. W walce tej ważnym sojusznikiem był K. Papée. Okres jego urzędowania w Gdańsku to z jednej strony czas próby normalizacji stosunków między Rzeczypospolitą a Niemcami, a jednocześnie moment przejścia władzy w Wolnym Mieście przez hitlerowców i stopniowego nasilania się ich otwarcie antypolskiej polityki. Realizując politykę Rzeczypospolitej i wykonując polecenia ministra Józefa Becka, komisarz generalny RP starał się jednocześnie aktywnie wspierać Polaków w walce o ich prawa. Był obecny na spotkaniach, miał kontakt z wieloma polskimi organizacjami. Doceniał przy tym bardzo rolę sportu. W 1933 r., realizując politykę zbliżenia Polski i Niemiec ufundował puchar przechodni dla zwycięzcy rywalizacji reprezentacji piłkarskich Warszawy i Wolnego Miasta Gdańska. Mecze te były rozgrywane corocznie, aż do 1938 r. Fundował wiele nagród i pucharów w zawodach sportowych organizowanych przez KS Gedania, m.in.: Motocyklowym Zjeździe Gwiazdzystym (1934), lekkoatletycznych zawodach ośmiu pomorskich miast (1934), piłkarskim turnieju młodzieżowym, polskim wielkim biegu przełajowym i zawodach lekkoatletycznych w 1936 r. Był obecny na najważniejszych imprezach sportowych organizowanych przez Gedanię, uczestniczył w obchodach 10-lecia klubu, otwarciu strzelnicy małokalibrowej na stadionie przy Heeresanger 11 oraz w wydarzeniach upamiętnionych w niniejszym Albumie. W tym trudnym czasie starał się więc aktywnie wspierać Polaków, a jednocześnie budować szerszą koalicję antyhitlerowską, choć, jako dyplomata, realizować musiał wytyczne wynikające z polityki zagranicznej Rzeczypospolitej.

Ważną rolę w jego życiu i działaniach odgrywała, widoczna na zdjęciach w Albumie, żona Leonia (zwana Lili), z domu Dobrzańska (1895-1960), siostra słynnego legionisty i kawalerzysty, polskiego olimpijczyka i niepokornego żołnierza mjr. Henryka Dobrzańskiego – „Hubala”. Prowadziła ona w Gdańsku bardzo intensywną działalność społeczną, opiekując się polskimi dziećmi i młodzieżą, pod względem materialnym, jak też dbając o ich wychowanie patriotyczne.

Zbierała odzież i żywność na rzecz ubogich rodzin, organizowała zabawy i loterie, których dochód przeznaczony był na wsparcie Polaków. W każdej z dzielnic miasta przygotowała świetlice, gdzie uczono języka polskiego, polskiej tradycji narodowej i historii. Pod jej patronatem utworzono Naczelny Komitet Ochronkowy. Była przewodniczącą Rady Pracy Kobiet i prezeską Polskiego Towarzystwa Muzycznego. Prowadziła aktywne życie towarzyskie, służące budowaniu kontaktów i będące podstawą działalności społecznej. W Gdańsku, w domu (wili na rogu obecnych ul. Skłodowskiej-Curie i ul. Hoene-Wrońskiego) stworzyła salon kulturalny, gdzie odbywały się spotkania, koncerty i wydawano przyjęcia. Bywali tam wybitni goście z Polski, duchowieństwo, elita społeczno-polityczna Wolnego Miasta Gdańska. Energia i aktywność Leonii była istotnym wsparciem działalności jej męża w Gdańsku, a później w Pradze i Watykanie.

Kazimierz Papée został odwołany z Gdańska 15 grudnia 1936 r. Niniejszy album jest cenną pamiątką tego okresu w życiu najdłużej urzędującego dyplomaty rządu RP na uchodźstwie i swoistą syntezą jego trudnej gdańskiej misji. Niewątpliwie, także wyrazem wdzięczności KS Gedania za wsparcie i wkład w działalność klubu oraz społeczności polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku.

dr hab. Janusz Trupinda
Dyrektor Muzeum Zamkowego w Malborku

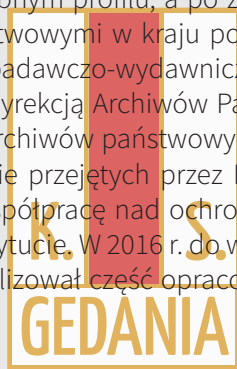

Z przyjemnością oddajemy do Państwa rąk reprint *Księgi Pamiątkowej Kazimierza Papée* ofiarowanego przez Sekcję Tenisową Klubu Sportowego „Gedania” w Gdańsku w sierpniu 1936 r. Oryginał księgi znajduje się w zasobie archiwalnym Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych.

Sam zaś Instytut powstał w 1958 r. z inicjatywy kardynała Stefana Wyszyńskiego, prymasa Polski i jezuitów Prowincji Wielkopolsko-Mazowieckiej Towarzystwa Jezusowego. Status papieski uzyskał w roku 1970. Jego rzymska siedziba od 1974 r. znajduje się przy Piazza B. Cairoli 117. Natomiast istniejący od 1974 r. Punkt Konsultacyjny w Warszawie – przy jezuickim Collegium Bobolanum na ul. Rakowieckiej 61.

Celem Instytutu jest poszukiwanie, ewidencjonowanie i opracowywanie watykańskich materiałów archiwalnych dotyczących historii Kościoła w Polsce oraz gromadzenie ich reprodukcji. Interesuje się też materiałami dotyczącymi historii Polski. Przez wiele lat istotną potrzebą Instytutu było organizowanie konferencji i spotkań dla rzymskiej Polonii oraz działalność wydawnicza, której pokłosiem jest ponad sto publikacji, głównie z dziedziny historii i hagiografii. Rezultatem ponad sześćdziesięcioletniej pracy kilkusobowego zespołu jezuitów i współpracowników świeckich są repertoria kartkowe. Odnotowują one liczne polonika znajdujące się nie tylko w zbiorach Archiwum Watykańskiego czy Biblioteki Watykańskiej, lecz także w innych archiwach, bibliotekach prywatnych, kościelnych i państwowych na obszarze Rzymu, Włoch i innych krajów. Instytut posiada również ponad cztery tysiące mikrofilmów oraz kilka tysięcy fotokopii zawierających reprodukcje wybranych poloników. Do dyspozycji badaczy jest też biblioteka licząca około pięćdziesiąt tysięcy tomów, w tym wiele starodruków oraz kilkaset tytułów periodyków.

Aktywna działalność Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych, a także jego czynny udział w życiu kulturalno-naukowym rzymskiej Polonii, naturalnie spowodowały, że z czasem stanęły przed nim kolejne zadania. Otóż, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom polskiej emigracji, Instytut od lat sześćdziesiątych zaczął przejmować do swojego zasobu cenne archiwalia odnoszące się do XX-wiecznej historii Polaków na emigracji. Równolegle, także od lat, współpracuje z instytucjami polonijnymi o podobnym profilu, a po zmianach politycznych 1989 r. również z instytucjami państwowymi w kraju podejmując wspólne inicjatywy i uczestnicząc w projektach badawczo-wydawniczych. W 2001 r. Instytut nawiązał współpracę z Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych, w ramach której oddelegowani pracownicy archiwów państwowych rozpoczęli porządkowanie, inwentaryzację i opracowanie przejętych przez Instytut archiwaliów. Wkrótce przerodziło się to w stałą współpracę nad ochroną polskiego zasobu narodowego zgromadzonego w Instytucie. W 2016 r. do współpracy włączył się Instytut Pamięci Narodowej i zdigitalizował część opracowanego już zasobu archiwal-

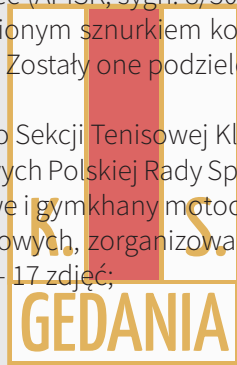

nego Instytutu. Z wydzielonych i opracowanych dotąd zespołów archiwalnych wynika, iż zgromadzony przez Instytut materiał dotyczy sporadycznie okresu II Rzeczypospolitej, niekiedy czasów II wojny światowej na terenie Włoch, a także Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu. Zasadniczo jednak przejęte archiwalia odzwierciedlają aktywność naukową, społeczno-kulturalną i polityczną polskiej emigracji powojennej w Rzymie.

Wśród nich są m.in. bogate spuścizny po uczonych, artystach, działaczach społecznych, politycznych, urzędnikach. Jest też grupa archiwaliów odnosząca się do działalności polskich szkół w okresie II wojny światowej i po jej zakończeniu na terenie Rzymu, a także różnych organizacji. W zasobie archiwalnym Instytutu są ponadto materiały redakcji pism katolickich oraz zbiory tematyczne. Jednak największym zainteresowaniem badaczy odwiedzających czytelnię Instytutu w ostatnich latach cieszą się archiwalia: „Ambasady RP przy Stolicy Apostolskiej 1920–1976 [1977]” oraz związana z nią „Spuścizna Kazimierza Papée [1863–] 1895–1978”, od 1945 r. ostatniego ambasadora RP przy Stolicy Apostolskiej, reprezentującego rząd polski na uchodźstwie.

Spuścizna Papée, której w spisie zespołów Archiwum Papieskiego Instytutu Kościelnego (APISK) nadano numer 8, liczy 362 jednostki archiwalne. Część z nich (91 jednostek archiwalnych) to dokumentacja aktowa, w tym: prace twórcy, spuścizny, materiały dotyczące jego działalności, biograficzne, majątkowe i gospodarcze. Ponadto bogata korespondencja z instytucjami, organizacjami, związkami polskimi i polonijnymi, a także ze znamienitymi osobami. Pozostała część spuścizny stanowią fotografie. Są wśród nich głównie zdjęcia twórcy spuścizny oraz jego najbliższej rodziny, znajomych, przyjaciół, polityków, osób duchownych. Ponadto fotografie z różnych uroczystości rodzinnych, kościelnych czy spotkań. Są też albumy zdjęć darowane Kazimierzowi Papée jako Komisarzowi Generalnemu RP w Wolnym Mieście Gdańsku, w tym przez Centralną Szkołę Straży Granicznej w Górze Kalwarii z okazji jego pobytu na IX Marszu Szlakiem Kadrówki w dniach 6-8 sierpnia 1932 r. oraz przez Męski Hufiec Harcerski w Gdańsku z okazji wręczenia mu odznaki pamiątkowej Dziesięciolecia ZHP w Gdańsku, 17 września 1932 r. Przede wszystkim zaś prezentowana tutaj Księga Pamiątkowa Kazimierza Papée (APISK, sygn. 8/300). Księga ta o rozmiarach 250 x 174 mm, przewiązana plecionym sznurkiem koloru granatowego, zawiera 18 kart, na których jest 61 zdjęć. Zostały one podzielone na trzy serie:

- otwarcie sezonu tenisowego Sekcji Tenisowej Klubu Sportowego „Gedania” w 1936 r. na kortach tenisowych Polskiej Rady Sportowej w Gdańsku – 16 zdjęć;
- wielkie zawody motocyklowe i gymkhany motocyklowej przy udziale polskich i niemieckich klubów sportowych, zorganizowane przez Polską Radę Sportową, 21 października 1934 r. – 17 zdjęć;

- pochód manifestacyjny ludności polskiej Wolnego Miasta Gdańska urządzony z okazji wyborów do parlamentu Wolnego Miasta Gdańska 7 kwietnia 1935 r. – 28 zdjęć.

Cieszymy się, iż dzięki bezpośredniej współpracy z Oddziałowym Biurem Upamiętniania Walk i Męczeństwa Instytutu Pamięi Narodowej w Gdańsku, jeden z poloników, pieczołowicie przez lata zbieranych i zabezpieczanych przez pracowników Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych, został upubliczniony.

W imieniu Ojca Henryka Droździela SJ
Rektora Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych
dr Lidia Potykanowicz-Suda

Księga Pamiątkowa
KAZIMIERZA PAPEE

Reprint Księgi Pamiątkowej Kazimierza Papée z 1936 r.:

Renowacja zdjęć i przygotowanie do druku: Tomek Wajnkaïm

Druk: Fischer Sp. z o.o., ul. Zabrzeńska 7e, 41-907 Bytom

Introductio:

Projekt graficzny i skład: Sebastian Dybowski

Korekta: Katarzyna Rolbiecka

Druk: Drukomania.pl, ul. Rycerza Blizbora 15A, 80-177 Gdańsk

Copyright by Instytut Pamięci Narodowej

Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Gdańsku

Gdańsk 2022

GDAŃSK 2022